

KERESZTÉNY MAGVETŐ

LIV. ÉVF.

1922. NOV.—DEC.

6. FÜZET.

„IME, HIRDETEK NEKTEK NAGY ÖRÖMET“.

A vallási költészetnek egyik legszebb virága az, amely a betlehemi mezőkre lehozza az ég angyalait, hogy ébresszék, Isten dicsőítésére serkentsék és örömeire hangolják az egyszerű pásztorokat a Jézus bölcsőjénél. Azoknak a szép legendás napoknak az emléke mélyen belevésődött a keresztény emberiség lelkébe. Ártatlan gyermek seregek ma is azoknak a hatása alatt misztikus sovárgással várják a karácsony éjszakáját, s kitörő örömmel fogadják az „Angyal” ajándékait. Oh ti mosolygó kedves gyermek-lelkek, milyen boldogok vagytok, hogy ti még tudtok hinni az angyalok járásában, hogy szinte látjátok azokat a himes szárnyu égi követeket, akik az esti szürkületben, apró gyertyák fénye mellett végig suhannak szobácskáitokon. Nektek valóban ünnep a karácsony éjszakája. Ti nem kérditek, hogy való-e vagy álom az, amit láttok. Nem kérditek, hogy a karácsonyfa zöld ágait miféle kéz díszítette csillogó ajándékokkal, hanem vígan ugrándoztok körülötte s gyönyörködtek a reátok sugárzó fényességben.

Lám, mi nagykoruak alig tudunk már hinni s alig tudunk örvendeni. Nekünk a karácsony csupán egy jó alkalom, hogy a gyermek-mesékkel örömet szerezzünk a kicsinyeknek, de a mi lelkünket elkerüli minden fény és minden melegség. A mi lelkünk reményvirágait elhervasztották az élet zordon viharai s a mi hitünket elvitte a kételkedés józansága. Mi úgy jártunk, mint az a gyermek, aki az angyal-hozta szép babát összetörte s akkor csalódva látta, hogy az nem baba többé, hanem hitvány fa- vagy cserépdarab, melyet el kell dobnia. Vagy mint az a gyermek, aki nem elégedett meg az apró gyertyák reá sugárzó fényével, hanem azt kezével fogta meg s azután sebeit az édes anyai szeretet alig tudta meggyógyítani, vagy úgy mint az a gyermek, aki igen sokat várt a karácsonyi angyaltól, s amikor nem teljesültek kívánságai, akkor dacos sirással fordult el a lekicsinyelt ajándékoktól. Addig kritizáltuk, addig boncolgattuk a multat, hogy a legendák külső burkolatával együtt eldobtuk magunktól az élő hitet, megöltük a vallásos érzést s a külső fény után való kapkodással megsebeztek lelkünket. Az ész tulbecsülésével elveszítettük szívünket. És most itt állunk, mint a szárnyaszegett madár csüggedten és lemondással lelkünkben. Nincsen ami a megbillent egyensúlyt helyreállítsa. Kopár és

puszta lett körülöttünk a láthatár s ma nincsen, ami fényt derítsen az elhagyott bethlehemi mezőkre.

És én mégis örömet hirdetek. Nem a külső fény és látszat által nyújtott örömet, hanem azt, amely a való élet igazi mélységeiből származik. Nem a gyermek-mesék szemképrázlató örömét, hanem azt, amely a meglett ember komoly lelki világból fakad. Nem a külső érzékeket ingerlő anyagias örömet, hanem a kebel titkos mélységeiben lakozó boldogságot. Nem azt az örömet, melyet ez a világ ad s ugyan az el is vehet, hanem azt, amely nem e világból való, s amelyet a világ szeszélyes hullámozása meg sem keseríthet. Hirdetem a hit örömét, mely a máglyák tüzeiben is Istent dicsérő himnuszokat zeng. Hirdetem a tiszta öntudat, a nyugodt lelkiismeret örömét, amely a csalódások tengerében is megtalálja azt a biztos sziklát, melyről egykedvűen nézi az élet háborgását. Hirdetem a hűség örömét, amely a rabláncok között is látja a szabadság mentő angyalát. Hirdetem a szeretet örömét, mely az ellenség háborgatásai közben is a lélek összhangját biztosítja. Hirdetem a reménység örömét, amely életünk pusztaságaira is a bizalom virágait varázsolja. Hirdetem az evangélium örömét, amely „Istennek hatalma minden hívők üdvösségére“.

Az ember ma is ember. Az evangélium ma is evangélium. Ez a két szövetséges társ, mely a múltban annyi vészt és vihart kiállott, bármennyire is eltávolított ma egymástól, de meg kell hogy találja újra egymást. És ahol összetalálkoznak és összeölelkeznek, ott megértik a karácsonyi angyal örömeit s ott az elárvult pusztaságokat ismét az ég dicsőségének fénye ragyogja be.

V. A.

JÉZUS ÉS AMIT Ő AKART.

Bizonyára helyénvaló lesz, ha mindjárt a kezdetén, a bevezetésben, a Jézus vázlatos élete történetét a lehető egyszerűen és röviden elmondom.

Jézus négy vagy öt évvel — pontosan nem tudjuk — előbb született, mint közönségesen tudva van. Vagyis mai ismereteink szerint születése köztudomásszerinti időpontja négy vagy öt évi hibát jelent. Születéshelye — ami különben engem közelebbről nem foglalkoztat — a néphagyománytól eltérőleg Nazaret volt, egy kis dombos falu Galilea északi részén. Atyjának neve József, anyjáié Mária. Gyermekkoráról egyáltalán semmit sem tudunk. Némi világot arra legfeljebb úgy deríthetünk, ha gondolóra vesszük abban az időben egy közönséges falusi ember életét. A hagyomány szerint szülői a nép szokásához hiven, a templomban bemutatták Istennek. Egyik evangélista azt is elbeszéli, hogy az egyik évi zarándoklás alkalmával 12 éves korában szülői felvitték a templomba, hogy egyik nagy, évi ünnepen résztvegyenek. Itt a történet szerint igen figyelemre méltó szellemi tulajdonságáról és értelmi erőről tett bizonyosságot. E futólagos áttekintésen kívül gyermekkoráról és ifjúságáról vagy férfikora kezdetéről nem tudunk egyáltalán semmit. Ő nem tanult tudományt, sem filozófiát. De valószínűleg tanulta népe hagyományait, mondáit, a korábbi idők csodáit és az atyák fontos mondásait. Kétségtelenül tanult mesterséget is és a hagyomány hihetőleg helyes úton jár, midőn azt mondja, hogy atyjának, az ácsmesternek mestersége volt az. Ez, amint némelyek szociális felfogása szerint megtörténhetnék, nem von le semmit méltóságából s azt a kérdést nem érinti, hogy vajjon helyesen volt-e nevelve vagy nem. Abban a korban a zsidók között csaknem általános szokás volt, hogy minden gyermeket mesterségre tanítsanak. Azt szokták mondani, hogy „az az ember, aki nem tanítja gyermekét mesterségre, tolvajnak neveli.“ Úgy, hogy ez, amint mondám, nem volt semmi befolyással